

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı
cevaplandırılmasını arz ve talep ederim. 26.11.2021

tarafından yazılı olarak

Dr. Ali ŞEKER
CHP İstanbul Milletvekili

Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ilişkili bir araştırma kurumu olan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 25 Nisan 1926 tarihli ve 3517 sayılı Merkezi İstatistik Dairesi İhdasına ve Vezâifine Mütteallik Talimatname'ye Dair Kararname ile Merkezi İstatistik Dairesi Başbakanlığa bağlı olarak kurulmuştur. 1930 yılında Daire'nin tüm görevleri yeniden düzenlenerek İstatistik Umum Müdürlüğü adını almıştır. 1962 yılında Devlet İstatistik Enstitüsü adını alan Kurum, 18 Kasım 2005 tarihi itibarı ile adı *Türkiye İstatistik Kurumu* olarak değiştirilmiştir. Günümüzde, karar alma süreçlerinde ihtiyaç duyulan güvenilir istatistiki bilgiyi sağlamak ve güçlü bir bilgi altyapısı oluşturmak ulusal politikaların oluşturulup uygulanmasında büyük önem taşımaktadır. TÜİK de ülkemizde resmi istatistiki verilerin sağlanması açısından büyük önem taşıyan bir kurumdur. Ancak son yıllarda, TÜİK'in ve TÜİK tarafından açıklanan verilerin güvenilirliğini zedeleyecek kararlar alınmaktadır. Özellikle son aylarda TÜİK başkanlarının sıklıkla değişmesi, kurum içinden, kurum kültürüyle yetişen başkanlar yerine gece yarısı kararları ile kurum dışından atamaların yapılması bu güvenilirliği daha da sarsmıştır. Tüm bunlara ek olarak, TÜİK tarafından özellikle pandemi sürecine ışık tutacak kimi verilerin kamuoyundan gizlenmesi büyük tepkilere sebep olmuş, ülkemizin uluslararası toplumdaki güvenilirliğini de olumsuz etkilemiştir. Ulusal Veri Yayınlama Takvimine göre 24 Haziran'da yayımlanması gereken '2020 Ölüm İstatistikleri', 16 Temmuz günü yayımlanması planlanan '2020 Uluslararası Göç İstatistikleri' ile 17 Eylül 2021 tarihinde yayımlanması gereken 'Hayat Tabloları' TÜİK tarafından açıklanmamıştır. Konuya ilişkin olarak 25 Kasım 2021 tarihli TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Sağlık Bakanlığı bütçesini sunan Sağlık Bakanı Fahrettin Koca kendisine yöneltilen ölüm istatistiklerinin gizlenme gerekçesine ilişkin soruya "Vefatlarla ilgili... 'TÜİK niye açıklamıyor?' O, TÜİK'in sorunu. Açıkladığında hepimiz görüyor olacağız." yanıtını vermiştir. Sonuç itibarıyla, COVID-19 pandemisinin başlangıç yılı olan 2020 yılına yönelik ölüm ve göç gibi temel veriler 2021 yılının bitmesine 1 ay kalmasına rağmen kamuoyu ile hala paylaşılmamıştır. Bu çerçevede;

1. '2020 Ölüm İstatistikleri'nin ilan edilen tarihte açıklanmama gerekçesi nedir? '2020 Ölüm İstatistikleri' ne zaman kamuoyu ile paylaşılacaktır?
2. '2020 Uluslararası Göç İstatistikleri'nin ilan edilen tarihte açıklanmama gerekçesi nedir? '2020 Uluslararası Göç İstatistikleri' ne zaman kamuoyu ile paylaşılacaktır?
3. 17 Eylül 2021 tarihinde yayımlanması gereken 'Hayat Tabloları'nın ilan edilen tarihte açıklanmama gerekçesi nedir? 'Hayat Tabloları' ne zaman kamuoyu ile paylaşılacaktır?
4. İlgili verilerin açıklanmama kararı kim tarafından, hangi gerekçe ile alınmıştır?
5. 2020 yılında Türkiye'de gerçekleşen ölüm sayısı kaç olmuştur? Ölenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı nasıldır?
6. 2020 yılında Türkiye'de gerçekleşen ölümlerin illere göre dağılımı nasıldır?
7. 2020 yılında Türkiye'de gerçekleşen ölümlerin yaş gruplarına göre dağılımı nasıldır?
8. 2020 yılında kaba ölüm hızı kaç olmuştur? 2020 yılında kaba ölüm hızının en yüksek ve en düşük olduğu iller hangileridir?
9. 2020 yılında Türkiye'de gerçekleşen ölümlerin ölüm nedenlerine göre dağılımı nasıldır?

10. 2020 yılında, ayrı ayrı olmak üzere, Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) kayıtlarına göre avian (J09), diğer influenza (J10.0 ve J10.1, J11), pnömoni (J16, J17.1, J17.8, J18), viral pnömoni (J12, J12.0, J12.1, J12.2, J12.8, J12.9), tanımlanamayan pnömoni (J18), viral ensefalit (G05.1, G04), viral kardit (B33.2), akut miyokardit (I40), viral perikardit (I32), bulaşıcı hastalık, solunum yetmezliği (J96), kardiyovasküler sistem ve cerebrovasküler nedenlerle yaşanan vefatların sayısı ve vefat sebeplerine göre dağılımı nedir?
11. Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği uluslararası hastalık kodlama sistemine göre klinik COVID – 19, ICD – 10 [U07.1 (klinik bulguları olup PCR (+) olan COVID–19 hastaları), U07.2 (klinik bulguları olup PCR (-) olan COVID-19 hastaları olası veya şüpheli) ve U07.3 (COVID-19) alt kodları] kodu ile kayıt altına alınmaktadır. 2020 yılında Türkiye’de gerçekleşen ölümlere bakıldığında, U07.1, U07.2 ve U07.3 alt kodları ile bağlantılı olarak sisteme girilen ölümlerin sayısı nedir? Bu ölümlerin cinsiyetlere ve yaş gruplarına göre dağılımı nasıldır? Bu kodlarla girilen ölümlerin illere göre ayrı ayrı sayısı kaçtır?
12. 2020 yılında yurtdışından Türkiye’ye göç eden kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin cinsiyetlere, yaş gruplarına ve uyruklarına göre dağılımı nasıldır?
13. 2020 yılında Türkiye’den yurtdışına göç eden kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin cinsiyetlere, yaş gruplarına ve uyruklarına göre dağılımı nasıldır?
14. 2020 yılında Türkiye’den yurtdışına göç eden kişilerin içinde en büyük grubu hangi yaş grubu oluşturmuştur?
15. 2020 yılında yurt dışından en fazla göç alan ve yurt dışına en fazla göç veren iller hangileri olmuştur?